HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera întâi)

3 octombrie 2019 *

„Funcție publică – Funcționari – Articolul 24 din statut – Cerere de asistență –Articolul 12a din statut – Hărțuire morală – Conținutul obligației de asistență – Măsură de îndepărtare – Durata procedurii administrative – Răspundere – Prejudiciu moral”

În cauza T-730/18,

DQ și ceilalți reclamanți, ale căror nume figurează în anexă [1], reprezentați de M. Casado García-Hirschfeld, avocat,

reclamanți,

împotriva

Parlamentului European, reprezentat de E. Taneva și de T. Lazian, în calitate de agenți,

pârât,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 270 TFUE prin care se solicită repararea prejudiciului pe care reclamanții pretind că l-au suferit, în esență, ca urmare a tratamentului inadecvat al cererii lor de asistență privind fapte de hărțuire morală imputate superiorului lor ierarhic,

TRIBUNALUL (Camera întâi),

compus din domnii V. Valančius, îndeplinind funcția de președinte, P. Nihoul și J. Svenningsen (raportor), judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: franceza.

1 Lista celorlalți reclamanți este anexată doar la versiunea notificată părților.

Hotărâre

I. Istoricul cauzei

1 Reclamanții, DQ și ceilalți reclamanți, ale căror nume figurează în anexă, sunt funcționari ai Parlamentului European repartizați la unitatea [*confidențial*] [2] (denumită în continuare „unitatea”) a Direcției [*confidențial*] din cadrul Direcției Generale (DG) [*confidențial*] (denumită în continuare „direcția generală”).

2 În cursul anului 2013, reclamanții, precum și alți doi colegi ai lor, au comunicat directorului Direcției [*confidențial*] (denumit în continuare „directorul”) și directorului general al direcției generale (denumit în continuare „directorul general”), superiori ierarhici ai șefului unității (denumit în continuare „șeful unității”), comportamente inadecvate ale acestuia din urmă.

3 Mai specific, într-o scrisoare din 11 noiembrie 2013 adresată directorului general, reclamanții, precum și alți doi colegi ai lor, fiind preocupați de sănătatea superiorului lor ierarhic, precum și de coeziunea și de profesionalismul unității, au solicitat amânarea testului de limbă la care trebuia să participe șeful unității (denumită în continuare „scrisoarea din 11 noiembrie 2013”). În opinia lor, membrii juriului pentru acest test fuseseră amenințați de șeful unității în legătură cu eventualitatea unui eșec la acest test. În speță, șeful unității ar fi amenințat cu sinuciderea sau cu adoptarea unor măsuri de represalii în caz de eșec. Reclamanții și alți doi colegi ai lor făceau de asemenea referire în scrisoarea din 11 noiembrie 2013 la faptul că unul dintre medicii consultanți ai serviciului medical ar fi inventariat, într-o notă remisă ulterior directorului, diferitele comportamente ale șefului unității care fuseseră descrise într-un mod concordant de unii membri ai personalului unității cu ocazia vizitelor lor la serviciul medical în cursul lunii octombrie 2013. Reclamanții au transmis astfel directorului general îngrijorarea lor serioasă cu privire la conduita profesională și socială a șefului unității.

4 Prin e-mailul din 18 noiembrie 2013, directorul general a anunțat reclamanții că solicitase directorului, pe de o parte, să cerceteze, în cadrul direcției generale, faptele cu privire la care aceștia îl informaseră și, pe de altă parte, să informeze șeful unității cu privire la amânarea testului de limbă la care acesta din urmă trebuia să participe.

5 Prin e-mailul din 5 decembrie 2013, reclamanții au solicitat directorului să nu mai interogheze individual membrii unității și să considere demersul lor ca fiind colectiv, ceea ce implica să se întâlnească cu ei în grup. Ca răspuns, directorul a explicat că, potrivit experienței sale, membrii unității ar fi mai dispuși să vorbească sincer în cadrul unei conversații private decât într-o reuniune de grup și că din acest motiv privilegiase discuțiile individuale. Apreciind că deținea deja o imagine corectă a situației datorită discuțiilor individuale pe care le avusese, acesta le-a comunicat reclamanților, exprimându-și în același timp regretul de a nu fi fost informat mai devreme cu privire la aceste probleme de relaționare din cadrul unității, că o reuniune cu întregul personal al unității ar fi prematură în acest stadiu și că intenționa să convoace o astfel de reuniune abia când atmosfera va fi mai adecvată.

A. Cu privire la cererea de asistență și la măsurile adoptate de AIPN

6 La 24 ianuarie 2014, prin intermediul unui avocat, reclamanții, precum și alți doi colegi ai lor au formulat, în temeiul articolului 90 alineatul (1) din Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”), o cerere de asistență în sensul articolului 24 din statut, cu privire la fapte de hărțuire morală și sexuală pretins a fi fost săvârșite de șeful unității, contrare articolului 12a din

2 Date confidențiale ocultate.

statutul menționat (denumită în continuare „cererea de asistență”), la secretarul general al Parlamentului, care, împreună cu directorul general al DG Personal, este responsabil în cadrul acestei instituții cu soluționarea unor astfel de cereri de asistență.

7 În cererea lor de asistență, reclamanții, precum și alți doi colegi ai lor au solicitat secretarului general să îl suspende imediat din funcție pe șeful unității, în conformitate cu articolul 23 din anexa IX la statut, să suspende procedura de evaluare în ceea ce îi privea pentru exercițiul de evaluare referitor la prestațiile lor profesionale din anul 2013 (denumit în continuare „exercițiul de evaluare 2014”), să inițieze o anchetă administrativă și să suporte cheltuielile efectuate de consilierul lor.

8 La 28 ianuarie 2014, reclamanții, precum și alți doi colegi ai lor au contactat directorul Direcției de gestiune administrativă a personalului Parlamentului în legătură cu temerile lor, din cauza formulării cererii de asistență, privind desfășurarea unei reuniuni de serviciu prevăzute pentru ziua următoare în prezența șefului unității. Printr-un e-mail din aceeași zi au fost informați că două persoane „trimise de direcția generală” urmau să fie prezente la această reuniune de serviciu.

9 În această privință, reclamanții ar fi descoperit cu surprindere că aceste două persoane erau, pe de o parte, directorul, în condițiile în care acesta ar fi fost vizat nominal în cererea de asistență, și, pe de altă parte, consilierul juridic al directorului general, în condițiile în care acesta din urmă ar fi fost de asemenea vizat în cererea menționată.

10 Potrivit reclamanților, în cadrul reuniunii din 29 ianuarie 2014, după ce a lăudat meritele muncii șefului unității, directorul ar fi evocat, după plecarea șefului unității, existența cererii de asistență, menționând în același timp că nu cunoaște conținutul acesteia și solicitând reclamanților să îi vorbească deschis. Acesta le-ar fi spus următoarele: „Open your hearts and tell me what is on your liver” („Deschideți-vă inima și spuneți-mi ce aveți pe suflet”). Acesta le-ar fi sugerat de asemenea reclamanților să se adreseze Comitetului consultativ privind hărțuirea și prevenirea acesteia la locul de muncă. Aceștia ar fi întrebat directorul dacă această discuție are caracter oficial, întrucât, în caz afirmativ, ar fi dorit să fie prezent consilierul lor, care se afla în afara sălii. Directorul ar fi răspuns că era vorba despre o reuniune internă, fiind exclusă posibilitatea consilierului de a participa. În cererea introductivă, reclamanții precizează că au perceput această întâlnire cu directorul ca pe o nouă tentativă de intimidare, ca pe un mod neloial de punere la încercare a coeziunii lor și ca pe o atingere adusă demnității lor umane.

11 Prin scrisoarea din 10 februarie 2014, consilierul reclamanților s-a plâns de modalitatea de soluționare a cererii de asistență, referindu-se atât la reuniunea din 29 ianuarie 2014, în cursul căreia directorul ar fi făcut observații deplasate, cât și la o întâlnire, care a avut loc două zile mai târziu, între șeful unității și unul dintre membrii juriului pentru testul de limbă. Acesta a reiterat importanța, în contextul respectiv, a inițierii anchetei administrative și adoptării de măsuri preventive în cel mai scurt timp.

12 Prin scrisoarea din 17 februarie 2014, directorul general al DG Personal a informat reclamanții cu privire la măsurile provizorii pe care autoritatea împuternicită să facă numiri (denumită în continuare „AIPN”) a Parlamentului le adoptase deja ca răspuns la cererea de asistență. AIPN hotărâse astfel să încredințeze administrarea unității șefului unei alte unități și anunța că va desemna, pentru a-l înlocui pe șeful unității, o altă persoană responsabilă să fie primul evaluator al reclamanților pentru exercițiul de evaluare 2014 și, în sfârșit, că va deschide o anchetă administrativă în cel mai scurt timp.

13 La 4 martie 2014, directorul i-a informat pe reclamanți că secretarul general decisese să îl desemneze pe el ca prim evaluator, în timp ce un alt director urma să îndeplinească rolul de evaluator de apel.

14 La 11 aprilie 2014, reclamanții au fost informați cu privire la deschiderea unei anchete administrative referitoare la unitatea lor și cu privire la convocarea lor la o audiere prevăzută pentru data de 15 aprilie 2014.

15 La 21 mai 2014, reclamanții au introdus, în temeiul articolului 90 alineatul (2) din statut, o reclamație împotriva deciziei AIPN de a desemna directorul ca prim evaluator pentru exercițiul de evaluare 2014, solicitând în același timp suspendarea din funcție a șefului unității și adoptarea de măsuri de natură să garanteze securitatea lor la locul de muncă și confidențialitatea în ceea ce privește soluționarea cererii de asistență.

16 Prin cererea introductivă primită la grefa Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene la 22 mai 2014 și înregistrată sub numărul F-49/14, reclamanții, precum și unul dintre ceilalți doi colegi ai lor au solicitat acestei instanțe în special anularea deciziei AIPN de a-l desemna pe director ca prim evaluator, suspendarea exercițiului de evaluare 2014, precum și suspendarea din funcție a șefului unității.

17 Prin Ordonanța din 12 iunie 2014, DQ și alții/Parlamentul (F-49/14 R, EU:F:2014:159), președintele Tribunalului Funcției Publice a respins cererea de măsuri provizorii formulată printr-un înscris separat de reclamanți, precum și de unul dintre ceilalți doi colegi ai lor.

18 La 2 iunie 2014, Parlamentul a comunicat reclamanților concluziile sale definitive cu privire la cererea de asistență. Aceste concluzii erau în număr de trei, și anume, în primul rând, că fuseseră adoptate măsuri de îndepărtare a șefului unității și că administrarea personalului unității urma să fie asigurată în continuare de un alt șef de unitate, în al doilea rând, că șeful unității, în calitate de prim evaluator al reclamanților, fusese înlocuit de către director pentru exercițiul de evaluare 2014 și, în al treilea rând, că fusese inițiată împotriva șefului unității o anchetă disciplinară în temeiul articolului 86 din statut.

19 Prin nota din 3 iunie 2014, secretarul general al Parlamentului l-a informat pe directorul general că a constatat că devenise complicat să efectueze exercițiul de evaluare 2014 în conformitate cu principiul bunei administrări și că, prin urmare, a decis să suspende provizoriu acest exercițiu de evaluare pentru întreaga unitate, în așteptarea găsirii unei soluții echilibrate, mai precis până când AIPN va fi în măsură să se pronunțe în liniștea necesară.

20 La 26 septembrie 2014, secretarul general, în calitatea de AIPN, a respins reclamația din 21 mai 2014 ca fiind în parte prematură, în măsura în care viza măsurile provizorii ale AIPN, și în parte nefondată.

21 Prin scrisoarea primită la grefa Tribunalului Funcției Publice la 20 noiembrie 2014, reclamanții, precum și unul dintre ceilalți doi colegi ai lor, au informat această instanță că renunță la acțiunea formulată în cauza F-49/14, pentru principalul motiv că Parlamentul acceptase, printre altele, să adopte „măsuri provizorii, astfel cum au fost notificate prin notele [acestuia] din 2 și din 3 iunie 2014”.

22 Prin Ordonanța din 12 ianuarie 2015, DQ și alții/Parlamentul (F-49/14, EU:F:2015:1), Tribunalul Funcției Publice a radiat cauza F-49/14 din registru, hotărând în același timp că Parlamentul ar trebui să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele ale reclamanților și ale unuia dintre ceilalți doi colegi ai lor, în esență pentru motivul că, în lipsa unor demersuri concrete și finalizate ale Parlamentului în legătură cu suspendarea din funcție a șefului unității și/sau cu exercițiul de evaluare 2014, nu avuseseră altă posibilitate decât de a formula această acțiune, împreună cu o cerere de măsuri provizorii, pentru a-și păstra drepturile și pentru a obține un demers din partea AIPN în ceea ce privește hărțuirea morală și sexuală cu care pretindeau că se confruntă.

23 Potrivit afirmațiilor reclamanților, în luna octombrie 2015, AIPN ar fi întocmit, la finalul anchetei administrative, un raport, care nu le-ar fi fost comunicat, prin care s-ar fi constatat existența unor comportamente ale șefului unității care constituie hărțuire în sensul articolului 12a din statut.

B. Cu privire la suportarea cheltuielilor de judecată, a sumelor avansate și a onorariilor consilierului reclamanților, aferente cererii de asistență

24 La 2 decembrie 2015, reclamanții, precum și unul dintre ceilalți doi colegi ai lor au reiterat, în temeiul articolului 90 alineatul (1) din statut, solicitarea, cuprinsă în cererea de asistență, vizând suportarea de către AIPN a tuturor cheltuielilor de judecată, a avansurilor și a onorariilor consilierului lor.

25 Prin decizia din 2 februarie 2016, AIPN a respins această cerere. Reclamația formulată de reclamanți, precum și de unul dintre ceilalți doi colegi ai lor la 4 mai 2016 a fost de asemenea respinsă prin decizia din 1 septembrie 2016.

26 Prin cererea introductivă primită la grefa Tribunalului la 20 ianuarie 2017 și înregistrată sub numărul T-38/17, reclamanții, precum și unul dintre ceilalți doi colegi ai lor au solicitat Tribunalului să oblige Parlamentul, cu titlu de reparare a prejudiciului lor material, la plata sumei de 92 200 de euro, corespunzătoare suportării tuturor cheltuielilor de judecată, a sumelor avansate și a onorariilor consilierului lor, în primul rând, în cadrul cererii de asistență, în al doilea rând, în cadrul unei proceduri inițiate de ei împotriva Parlamentului la tribunal du travail francophone de Bruxelles (Tribunalul pentru Litigii de Muncă francofon din Bruxelles, Belgia) și, în al treilea rând, în cadrul acțiunii care face obiectul cauzei T-38/17.

27 În urma depunerii, la 12 aprilie 2017, a memoriului în apărare, Tribunalul (Camera întâi) a însărcinat judecătorul raportor, prin decizia din 18 mai 2017, să examineze posibilitățile de soluționare a litigiului pe cale amiabilă, în conformitate cu articolul 50a din Statutul Curții de Justiție Uniunii Europene și cu articolul 125a alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Tribunalului.

28 Ca răspuns la propunerea judecătorului raportor de a iniția o soluționare pe cale amiabilă în temeiul unui proiect de acord în acest sens, Parlamentul a indicat, prin scrisoarea din 1 iunie 2017, că era dispus să inițieze negocieri cu reclamanții, precum și cu unul dintre ceilalți doi colegi ai lor, în timp ce aceștia din urmă au indicat, prin scrisoarea din 2 iunie 2017, că nu doreau o soluționare a litigiului pe cale amiabilă.

29 Prin scrisoarea din 7 iunie 2017, judecătorul raportor a invitat reclamanții, precum și pe unul dintre ceilalți doi colegi ai lor să își reconsidere poziția sau eventual să își reconfirme dorința de a renunța la procedura de soluționare amiabilă, atrăgându-le în același timp atenția că, în cadrul procedurii judiciare, ar fi fost necesar să se examineze admisibilitatea acțiunii în raport cu jurisprudența care rezultă, printre altele, din Ordonanța din 20 martie 2014, Michel/Comisia (F-44/13, EU:F:2014:40, punctul 45 și jurisprudența citată), întrucât solicitaseră deja AIPN în două rânduri, atât în cererea de asistență din 24 ianuarie 2014, cât și în scrisoarea din 6 octombrie 2014, rambursarea cheltuielilor pe care le-au efectuat cu avocatul în cadrul cererii de asistență și întrucât din dosar nu părea să reiasă că aceștia contestaseră printr-o reclamație deciziile implicite de respingere intervenite la finalul termenului statutar de răspuns de patru luni acordat AIPN.

30 Prin scrisoarea din 15 iunie 2017, reclamanții, precum și unul dintre ceilalți doi colegi ai lor au informat Tribunalul că intraseră în sfârșit în contact cu Parlamentul și că, în acest context, solicitau un termen de răspuns suplimentar, care, la cererea Parlamentului, a fost prelungit până la 21 iulie 2017. Prin scrisorile din 11 și, respectiv, din 6 iulie 2017, reclamanții, precum și unul dintre ceilalți doi colegi ai lor și Parlamentul au informat Tribunalul că ajunseseră la un acord pentru a pune capăt litigiului pe cale amiabilă, astfel încât cauza a fost radiată din registrul Tribunalului prin Ordonanța din 17 iulie 2017, DQ și alții/Parlamentul (T-38/17, nepublicată, EU:T:2017:557). Acest acord a fost însă încheiat fără a aduce atingere unor eventuale cereri de despăgubire distincte, neformulate în cadrul cererilor și al reclamațiilor în discuție în cauza T-38/17.

C. Cu privire la cererea de despăgubire în discuție în speță

31 La 13 decembrie 2017, reclamanții au solicitat AIPN, în temeiul articolului 90 alineatul (1) din statut, să fie despăgubiți, *ex æquo et bono*, cu suma de 192 000 de euro pentru prejudiciul moral suferit ca urmare a deficiențelor AIPN în cadrul soluționării cererii lor de asistență, în special nerespectarea principiului bunei administrări și a obligației de solicitudine, precum și încălcarea demnității reclamanților și a dreptului lor la condiții de muncă ce respectă sănătatea, securitatea și demnitatea lor.

32 Întrucât AIPN nu a dat curs acestei cereri de despăgubire, reclamanții au formulat, la 23 mai 2018, o reclamație împotriva deciziei implicite de respingere a cererii lor de despăgubire intervenite la 13 aprilie 2018.

33 Prin decizia din 12 septembrie 2018, secretarul general, în calitatea sa de AIPN, a respins reclamația din 23 mai 2018 ca nefondată, amintind măsurile de asistență care fuseseră adoptate de AIPN, în special suspendarea din funcție a șefului unității și inițierea, la 6 ianuarie 2016, a unei proceduri disciplinare în privința sa, care a condus, după sesizarea comisiei de disciplină și ascultarea persoanei interesate la 14 noiembrie 2016, la aplicarea, la 27 februarie 2017, a unei sancțiuni disciplinare. Potrivit AIPN, aceste măsuri au repus reclamanții în condiții de muncă ce respectă sănătatea, securitatea și demnitatea lor. Acest lucru ar fi demonstrat de faptul că, după adoptarea de către AIPN a măsurilor de asistență, în cursul lunii februarie 2014, nu a mai avut loc nicio acțiune care să constituie un act de hărțuire morală.

II. Procedura și concluziile părților

34 Prin cererea introductivă primită la grefa Tribunalului la 12 decembrie 2018, reclamanții au introdus prezenta acțiune, prin care solicită Tribunalului:

– anularea deciziei implicite de respingere a cererii lor de despăgubire și, în măsura în care este necesar, a deciziei din 12 septembrie 2018 de respingere a reclamației lor introduse la 23 mai 2018;

– obligarea la repararea prejudiciului lor moral, evaluat, *ex æquo et bono*, la suma de 192 000 euro;

– obligarea Parlamentului „la plata dobânzilor compensatorii și a dobânzilor de întârziere ajunse între timp la scadență”;

– obligarea Parlamentului la plata cheltuielilor de judecată.

35 Prin înscris separat depus în aceeași zi, reclamanții au solicitat să beneficieze de anonimizare în temeiul articolului 66 din Regulamentul de procedură.

36 Prin memoriul în apărare depus la 20 martie 2019, Parlamentul solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii;

– obligarea reclamanților la plata cheltuielilor de judecată.

37 Prin înscrisul separat depus în aceeași zi, Parlamentul a solicitat necomunicarea către public a anumitor date referitoare la terți.

38 La 19 aprilie 2019, Tribunalul a închis faza scrisă a procedurii.

39 În lipsa unei cereri în acest sens formulate de părți în termenul de trei săptămâni de la comunicarea închiderii fazei scrise a procedurii, Tribunalul, considerându-se suficient de lămurit de înscrisurile și de mijloacele materiale de probă de la dosarul cauzei, a decis, în temeiul articolului 106 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, să se pronunțe fără parcurgerea fazei orale a procedurii.

40 Prin scrisoarea grefei din 1 august 2019, Parlamentului i s-a solicitat, cu titlu de măsură de organizare a procedurii, să răspundă la mai multe întrebări, acesta conformându-se în termenele acordate.

III. În drept

A. Cu privire la concluziile în anulare

41 Reclamanții, formulând în același timp concluzii în despăgubire, solicită anularea deciziei implicite de respingere a cererii lor de despăgubire și, în măsura în care este necesar, a deciziei din 12 septembrie 2018 de respingere a reclamației lor introduse la 23 mai 2018.

42 În această privință, potrivit unei jurisprudențe constante, decizia unei instituții de respingere a unei cereri de despăgubire face parte integrantă din procedura administrativă prealabilă acțiunii în răspundere formulate la Tribunal. Dat fiind că actul care conține luarea de poziție a administrației instituției în timpul fazei precontencioase are ca efect doar să permită părții care ar fi suferit un prejudiciu să sesizeze Tribunalul cu o cerere de despăgubire, concluziile în anularea acestei decizii nu pot fi apreciate separat de concluziile formulate cu privire la răspundere (Hotărârea din 18 decembrie 1997, Gill/Comisia, T-90/95, EU:T:1997:211, punctul 45, Hotărârea din 6 martie 2001, Ojha/Comisia, T-77/99, EU:T:2001:71, punctul 68, și Ordonanța din 25 martie 2010, Marcuccio/Comisia, F-102/08, EU:F:2010:21, punctul 23).

43 În consecință, nu este necesară pronunțarea în mod separat cu privire la primul capăt de cerere.

B. Cu privire la concluziile în despăgubire

44 În susținerea acțiunii lor, reclamanții arată în esență că au suferit un prejudiciu moral rezultând din faptul că AIPN nu a adoptat în timp util măsurile adecvate de natură să răspundă la cererea lor de asistență și să le garanteze condiții de muncă conforme cu articolul 31 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Astfel cum ar atesta diferitele incidente pe care reclamanții le descriu în cererea lor introductivă, aceștia apreciază că, din cauza pasivității serviciilor AIPN, au fost expuși unor atingeri aduse demnității, personalității și integrității lor fizice și psihice din partea șefului unității. În plus, AIPN nu ar fi efectuat ancheta administrativă cu respectarea principiului termenului rezonabil. Mai mult, aceasta nu ar fi inițiat procedura disciplinară referitoare la șeful unității și nu ar fi aplicat acestuia din urmă o sancțiune disciplinară în timp util. Reclamanții invocă de asemenea o încălcare de către șeful unității a dreptului lor la protecția secretului medical.

45 Reclamanții solicită, prin urmare, repararea prejudiciului lor moral, pe care îl evaluează, *ex æquo et bono*, la suma de 192 000 de euro.

46 Parlamentul solicită respingerea concluziilor în despăgubire ca nefondate, subliniind că serviciile sale au adoptat toate măsurile rezonabile începând din momentul în care AIPN a fost sesizată în mod formal de reclamanți cu cererea de asistență. Deși acesta admite că situația nu a fost gestionată tot timpul atât de radical cum ar fi fost necesar, totuși subliniază că, după îndepărtarea decisă ca răspuns la cererea de asistență, șeful unității a interacționat numai ocazional cu funcționarii unității și că a trebuit doar punctual să adopte decizii referitoare la unitatea menționată. Or, potrivit Parlamentului, aceste incidente punctuale și marginale nu pot fi de natură să angajeze răspunderea sa, mai ales având în vedere larga putere de apreciere de care dispune AIPN în legătură cu măsurile de asistență. În ceea

ce privește durata procedurii de anchetă administrativă și a procedurii disciplinare inițiate împotriva șefului unității, Parlamentul arată că ancheta administrativă privea un număr important de persoane și că șeful unității nu a acceptat măsurile și sancțiunile adoptate în privința sa, în pofida bogatei documentații strânse în cadrul anchetelor, în condițiile în care AIPN trebuia să îi asigure respectarea drepturilor fundamentale și procedurale în calitate de persoană acuzată. De altfel, Parlamentul subliniază că șeful unității a formulat o acțiune la Tribunal pentru a contesta sancțiunea disciplinară care i-a fost aplicată, în speță acțiunea care a condus la pronunțarea Hotărârii din 20 septembrie 2019, UZ/Parlamentul (T-47/18, EU:T:2019:650), prin care Tribunalul a anulat sancțiunea menționată. În orice caz, reclamanții nu ar fi dovedit că au suferit alte comportamente inadecvate din partea șefului unității după noua repartizare a acestuia din urmă.

1. Cu privire la existența unor nelegalități săvârșite de AIPN de natură să angajeze răspunderea Uniunii

a) Considerații generale

47 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în general, angajarea răspunderii unei instituții, a unui organ, a unui oficiu sau a unei agenții a Uniunii Europene este condiționată de întrunirea unui ansamblu de condiții, și anume nelegalitatea comportamentului reproșat, caracterul real al prejudiciului invocat și existența unei legături de cauzalitate între comportamentul reproșat și prejudiciul invocat, aceste trei condiții fiind cumulative (Hotărârea din 10 aprilie 2019, AV/Comisia, T-303/18 RENV, nepublicată, EU:T:2019:239, punctul 104; a se vedea de asemenea Hotărârea din 19 mai 2015, Brune/Comisia, F-59/14, EU:F:2015:50, punctul 71 și jurisprudența citată).

48 În această privință, contenciosul în materie de funcție publică în temeiul articolului 270 TFUE și al articolelor 90 și 91 din statut, inclusiv cel privind repararea unui prejudiciu produs unui funcționar sau unui agent de o instituție, un organ, un oficiu sau o agenție a Uniunii, urmează reguli particulare și speciale în raport cu cele care decurg din principiile generale care reglementează răspunderea extracontractuală a Uniunii în cadrul articolului 268 TFUE și al articolului 340 al doilea paragraf TFUE (Hotărârea din 10 aprilie 2019, AV/Comisia, T-303/18 RENV, nepublicată, EU:T:2019:239, punctul 105).

49 Astfel, reiese în special din statut că, spre deosebire de orice alt particular, funcționarul sau agentul Uniunii este legat de instituția, organul, oficiul sau agenția de care depinde prin raporturi juridice de muncă ce presupun un echilibru al drepturilor și al obligațiilor reciproce specifice, reflectat de obligația de solicitudine a instituției angajatoare față de persoana interesată (a se vedea Hotărârea din 16 decembrie 2010, Comisia/Petrilli, T-143/09 P, EU:T:2010:531, punctul 46 și jurisprudența citată, astfel cum a fost confirmată prin Decizia din 8 februarie 2011, Reexaminare Comisia/Petrilli, C-17/11 RX, EU:C:2011:55, punctele 4 și 5).

50 Având în vedere această răspundere crescută a Uniunii atunci când acționează în calitate de angajator, simpla constatare a unei nelegalități săvârșite de AIPN sau de autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă, după caz, indiferent că este vorba despre un act sau despre un comportament decizional, este suficientă pentru a considera îndeplinită prima dintre cele trei condiții necesare pentru angajarea răspunderii Uniunii pentru prejudiciile cauzate funcționarilor și agenților săi printr-o încălcare a dreptului funcției publice a Uniunii (Hotărârea din 16 decembrie 2010, Comisia/Petrilli, T-143/09 P, EU:T:2010:531, punctul 46, și Hotărârea din 12 iulie 2011, Comisia/Q, T-80/09 P, EU:T:2011:347, punctul 45), fără a fi nevoie, prin urmare, să se ridice problema dacă este vorba despre o încălcare „suficient de gravă” a unei norme de drept ce are ca obiect acordarea de drepturi particularilor (Hotărârea din 14 iunie 2018, Spagnolli și alții/Comisia, T-568/16 și T-599/16, EU:T:2018:347, punctul 196, și Hotărârea din 6 mai 2019, Mauritsch/INEA, T-271/18, nepublicată, EU:T:2019:286, punctul 42).

51 În ceea ce privește cazurile în care poate fi constatată o nelegalitate, este necesar să fie luată în considerare marja de apreciere de care dispunea administrația. Astfel, atunci când administrația trebuie să adopte un comportament determinat în temeiul textelor în vigoare, al principiilor generale sau al drepturilor fundamentale ori chiar al unor norme pe care ea însăși le-a impus, o simplă neîndeplinire a unei astfel de obligații poate angaja răspunderea instituției în cauză. În schimb, atunci când aceasta dispune de o marjă largă de apreciere, în special în cazul în care nu este obligată să acționeze într-un anumit sens în temeiul cadrului juridic aplicabil, numai eroarea vădită de apreciere constituie o nelegalitate (a se vedea Hotărârea din 13 decembrie 2017, CJ/ECDC, T-703/16 RENV, nepublicată, EU:T:2017:892, punctul 31 și jurisprudența citată).

52 Criticile formulate de reclamanți în cadrul concluziilor lor în despăgubire trebuie să fie examinate în lumina acestor considerații.

53 În această privință, în pofida lipsei de claritate a cererii introductive, trebuie să se înțeleagă că reclamanții pun în esență în discuție, în ceea ce privește condiția referitoare la nelegalitatea acțiunii AIPN, trei aspecte: în primul rând, comportamentul șefului unității ca atare, în al doilea rând, caracterul inadecvat al măsurilor adoptate de AIPN ca răspuns la cererea de asistență și, ulterior, ca răspuns la informarea, în sensul articolului 22a din statut, pe care aceștia ar fi intenționat să o efectueze în special prin intermediul scrisorii lor din 11 noiembrie 2013 și, în al treilea rând, durata, nerezonabilă, în opinia lor, a anchetei administrative și tardivitatea subsecventă a procedurii disciplinare inițiate împotriva șefului unității.

54 Aceste trei categorii de critici trebuie analizate succesiv.

b) Cu privire la concluziile în despăgubire referitoare la prejudiciul moral suferit de reclamanți, rezultat chiar din comportamentul șefului unității

55 În ceea ce privește concluziile în despăgubire referitoare la prejudiciul moral suferit de reclamanți ca urmare a comportamentului șefului unității, acestea trebuie înlăturate de la bun început ca fiind premature, în măsura în care nu a fost respinsă anterior o acțiune în despăgubire formulată de reclamanți la o instanță națională împotriva șefului unității menționat.

56 Astfel, potrivit articolului 24 primul paragraf din statut, Uniunea oferă asistență funcționarului sau agentului „în special în procedurile împotriva autorilor de amenințări, ultraj, insulte, acte sau declarații defăimătoare sau alte infracțiuni împotriva persoanei și a proprietății, la care funcționarul sau membrii familiei sale sunt supuși ca urmare a calității pe care o are și a atribuțiilor sale”. Pe de altă parte, potrivit articolului 24 al doilea paragraf din statut, Uniunea „repară în mod solidar prejudiciile pe care funcționarul le suferă în astfel de cazuri, în măsura în care funcționarul [nu a fost], cu intenție sau printr-o neglijență gravă, […] la originea prejudiciilor în cauză și nu a putut să obțină repararea prejudiciilor din partea autorului acestora”.

57 În această privință, obligația de asistență prevăzută la articolul 24 din statut urmărește apărarea de către instituție a funcționarilor și agenților acesteia împotriva acțiunilor terților, iar nu împotriva actelor care provin de la instituția însăși, al căror control ține de alte dispoziții ale statutului (Hotărârea din 17 decembrie 1981, Bellardi-Ricci și alții/Comisia, 178/80, EU:C:1981:310, punctul 23, și Hotărârea din 9 septembrie 2016, De Esteban Alonso/Comisia, T-557/15 P, nepublicată, EU:T:2016:456, punctul 45). În aceste condiții, în sensul dispoziției menționate, alți funcționari, agenți sau membri ai unei instituții a Uniunii, cum este șeful unității, pot fi considerați terți (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 iunie 1979, V./Comisia, 18/78, EU:C:1979:154, punctul 15).

58 Astfel, în conformitate cu articolul 24 al doilea paragraf din statut, în ceea ce privește prejudiciul moral pe care reclamanții pretind că l-ar fi suferit ca urmare a acțiunilor șefului unității, aceștia trebuie să urmărească în primul rând repararea unui asemenea prejudiciu prin intermediul unei acțiuni în

despăgubire în fața unei instanțe naționale, fiind de la sine înțeles că, în aplicarea acestei dispoziții din statut, numai în cazul în care un asemenea prejudiciu nu ar putea fi reparat, AIPN ar putea fi obligată să repare în solidar prejudiciile cauzate reclamanților prin astfel de acțiuni ale unui „terț” în sensul acestei dispoziții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 iulie 2018, Curto/Parlamentul, T-275/17, EU:T:2018:479, punctul 112).

59 Totuși, trebuie să se precizeze că AIPN poate fi obligată, în temeiul obligației de asistență, să ofere reclamanților asistență, în special din punct de vedere financiar, într-o asemenea încercare de reparare, în speță în vederea obținerii, printr-o acțiune în justiție „asistată”, ca acțiunile care îi vizează ca urmare a calității sau a funcțiilor lor și care au motivat cererea de asistență să fie recunoscute ca nelegale și să conducă la o reparare de către o instanță națională (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 septembrie 2016, De Esteban Alonso/Comisia, T-557/15 P, nepublicată, EU:T:2016:456, punctul 42, și Hotărârea din 13 iulie 2018, Curto/Parlamentul, T-275/17, EU:T:2018:479, punctul 113 și jurisprudența citată).

60 Având în vedere considerațiile care precedă, concluziile în despăgubire în legătură cu prejudiciul reclamanților derivat din comportamentul șefului unității ca atare trebuie, prin urmare, să fie respinse, inclusiv cele referitoare la pretinsa nerespectare de către șeful unității a dreptului lor la protecția secretului medical, care nu a fost de altfel invocată în cererea de despăgubire.

c) Cu privire la concluziile în despăgubire referitoare la caracterul inadecvat al măsurilor de asistență adoptate în speță de AIPN

1) Cu privire la comportamentul AIPN în cursul anului 2013

61 Reclamanții reproșează mai întâi AIPN inerția sa în ceea ce privește soluționarea informării, în sensul articolului 22a din statut, pe care au intenționat să o efectueze prin intermediul scrisorii din 11 noiembrie 2013, care se referea de asemenea la declarațiile unora dintre ei consemnate în dosarele lor medicale și reluate într-o notă întocmită de serviciul medical în luna octombrie 2013. În opinia lor, AIPN ar fi trebuit să adopte începând din anul 2013 măsuri pentru a pune capăt nerespectării de către șeful unității a anumitor dispoziții statutare.

62 În această privință, hărțuirea morală este interzisă prin articolul 12a din statut și, în consecință, comportamentele unui funcționar care intră sub incidența acestei interdicții pot fi considerate drept o „încălcare gravă a obligațiilor funcționarilor Uniunii” și pot face astfel obiectul unei informări în temeiul articolului 22a din statut, care prevede că „[f]uncționarul care, în exercitarea sau cu ocazia exercitării atribuțiilor sale, ia cunoștință de fapte din care se poate presupune existența unei posibile activități ilegale, în special fraudă sau corupție, care aduce atingere intereselor Uniunii, sau de o conduită în raport cu exercitarea atribuțiilor sale care poate constitui o încălcare gravă a obligațiilor funcționarilor Uniunii informează de îndată cu privire la aceasta fie superiorul ierarhic direct, fie directorul său general, fie, în cazul în care consideră necesar, secretarul general sau orice persoană de rang echivalent, fie direct Oficiul European Antifraudă” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 octombrie 2014, Bermejo Garde/CESE, T-530/12 P, EU:T:2014:860, punctul 106).

63 Cu privire la acest aspect, reclamanții arată în mod întemeiat că scrisoarea din 11 noiembrie 2013 nu ar trebui considerată o cerere de asistență în sensul articolului 24 din statut, ci o informare în sensul articolului 22a din statut. Astfel, prin scrisoarea menționată și după cum au precizat ei înșiși în cererea de asistență formulată ulterior, în care au explicat că „[î]l informaseră în scris pe [directorul general] pentru a evita desfășurarea ilegală a testului și respectând obligațiile care le reveneau în temeiul articolului 2[2] din statut”, reclamanții solicitau în esență amânarea testului de limbă, împărtășind totodată îngrijorarea lor în ceea ce privește starea psihică a șefului unității și comportamentul acestuia în cadrul serviciului. În schimb, această scrisoare nu evoca, cel puțin nu în mod explicit, existența unei hărțuiri morale sau sexuale. Aceasta denunța în plus, în esență,

dificultățile, inclusiv cele conflictuale, din cadrul unității, precum și nerespectarea de către șeful unității a principiului elementar al independenței comisiilor de evaluare chemate să se pronunțe cu privire la aptitudinile profesionale ale funcționarilor.

64 Prin faptul că a decis, la câteva zile după primirea scrisorii din 11 noiembrie 2013, pe de o parte, să încredințeze directorului efectuarea unei anchete interne la direcția generală în legătură cu faptele cu privire la care fusese informată de reclamanți și, pe de altă parte, să amâne testul de limbă la care trebuia să participe șeful unității, AIPN, în persoana directorului general, a admis cererea reclamanților, astfel cum a fost formulată în această scrisoare și care intra sub incidența articolului 22a din statut, chiar dacă natura și domeniul de aplicare al acestei anchete interne la direcția generală nu fuseseră precizate în scrisoarea de răspuns din 18 noiembrie 2013.

65 În această privință, dat fiind că, în exercitarea competențelor care îi sunt conferite, administrația poate, în acest scop și furnizând mijloacele logistice și umane adecvate, să decidă să încredințeze efectuarea unei anchete administrative ierarhiei instituției, cum ar fi un director (a se vedea prin analogie Hotărârea din 6 octombrie 2015, CH/Parlamentul, F-132/14, EU:F:2015:115, punctul 99 și jurisprudența citată), reclamanții nu pot reproșa AIPN faptul că directorul general a încredințat directorului efectuarea anchetei legate de informarea, în sensul articolului 22a din statut, realizată de reclamanți prin intermediul scrisorii lor din 11 noiembrie 2013.

66 În ceea ce privește trimiterea reclamanților la existența unor declarații consemnate în dosarele lor medicale și într-o notă întocmită de unul dintre medicii consultanți ai serviciului medical, aceasta este inoperantă.

67 Astfel, în cadrul fiecărei instituții, numai profesioniștii din domeniul sănătății care compun serviciul medical, supuși normelor deontologice ale profesiei de medic, sunt abilitați să pună un diagnostic medical și să comunice AIPN informațiile de care aceasta din urmă poate avea nevoie în vederea exercitării competențelor care îi sunt conferite prin statut și prin Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii Europene (Hotărârea din 10 aprilie 2019, AV/Comisia, T-303/18 RENV, nepublicată, EU:T:2019:239, punctul 109).

68 În această privință, nu s-a dovedit că, în speță, serviciul medical ar fi informat din proprie inițiativă persoana din cadrul Parlamentului abilitată să soluționeze cererile de asistență în numele AIPN, și anume directorul general al DG Personal sau secretarul general, după caz, cu privire la comportamentele șefului unității susceptibile să intre sub incidența articolului 12a din statut. Cel mult, dintr-un e-mail din 11 ianuarie 2014 reiese că unul dintre reclamanți a transmis consilierului lor o copie a unei note atribuite serviciului medical, indicând că și directorul primise o copie. Totuși, acesta din urmă nu era persoana din cadrul Parlamentului abilitată să soluționeze cererile de asistență în sensul articolului 24 din statut.

69 În aceste condiții, înainte de intervenția scrisorii din 11 noiembrie 2013, nu poate fi reproșat AIPN faptul că nu cunoștea existența și conținutul declarațiilor anumitor funcționari ai unității adresate în anul 2013 serviciului medical și care ar fi fost consemnate de acesta din urmă într-o notă prezentată de reclamanți.

70 În ceea ce privește împrejurarea că reclamanții ar fi transmis directorului general, concomitent cu scrisoarea lor din 11 noiembrie 2013, o copie a notei serviciului medical care sintetiza declarațiile lor în fața acestui serviciu, trebuie subliniat din nou că, pentru punerea în aplicare a articolului 22a din statut, directorul general era, desigur, în calitate de superior ierarhic al directorului și al șefului unității, persoana abilitată să acționeze în numele AIPN. Totuși, acesta nu era persoana abilitată să soluționeze, în numele AIPN, o cerere de asistență întemeiată pe articolul 24 din statut, referitoare la fapte de hărțuire morală în sensul articolului 12a din statutul menționat.

71 În continuare, documentul menționat de reclamanți și prezentat ca anexa A. 7 la cererea introductivă nu face decât să confirme, chiar dacă nu este ștampilat de serviciul medical, că aceștia au fost primiți pentru a fi consultați în cadrul serviciului medical de gardă al Parlamentului.

72 În aceste condiții, trebuie reamintit că opiniile experților medicali nu sunt de natură să stabilească, prin ele însele, existența în drept a unei hărțuiri sau a unei greșeli a instituției în privința obligației sale de asistență (Hotărârea din 6 februarie 2015, BQ/Curtea de Conturi, T-7/14 P, EU:T:2015:79, punctul 49, Hotărârea din 17 septembrie 2014, CQ/Parlamentul, F-12/13, EU:F:2014:214, punctul 127, și Hotărârea din 6 octombrie 2015, CH/Parlamentul, F-132/14, EU:F:2015:115, punctul 92). În special, deși medicii consultanți ai instituției pot pune în evidență existența unor tulburări psihice ale funcționarilor sau agenților, aceștia nu ar putea totuși să demonstreze că problemele menționate sunt rezultatul unei hărțuiri morale, din moment ce, pentru a constata existența unei asemenea hărțuiri, autorii certificatului respectiv se întemeiază obligatoriu doar pe descrierea de către persoanele interesate a condițiilor lor de muncă în cadrul instituției în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 iunie 2018, HF/Parlamentul, T-218/17, în prezent în recurs, EU:T:2018:393, punctul 106, Hotărârea din 2 decembrie 2008, K/Parlamentul, F-15/07, EU:F:2008:158, punctul 41, și Hotărârea din 17 septembrie 2014, CQ/Parlamentul, F-12/13, EU:F:2014:214, punctul 127), fără a confrunta această versiune a faptelor cu cea a persoanei ale cărei comportamente au fost puse în discuție de funcționarii sau agenții menționați.

73 Desigur, nu este exclus ca, în anumite împrejurări, un șef de serviciu sau serviciul medical al unei instituții să poată întreba AIPN cu privire la existența unui caz potențial de încălcare vădită sau flagrantă a articolului 12a din statut și ca aceasta să poată conduce AIPN la deschiderea din oficiu a unei anchete administrative, fără a dispune de o cerere de asistență, însoțită de un început de probă, formulată de presupusa victimă.

74 Totuși, în împrejurările cauzei, întrucât nu au introdus în mod formal, la acel moment, o cerere de asistență în sensul articolului 24 din statut la persoana sau persoanele abilitate să soluționeze cererile de asistență din cadrul Parlamentului, reclamanții, care au intenționat să se limiteze la o informare în temeiul articolului 22a din statut, fără a invoca încălcarea articolului 12a din statutul menționat, nu pot reproșa AIPN faptul că nu a inițiat în mod spontan, începând din anul 2013, o anchetă administrativă referitoare la faptele de hărțuire morală și nici faptul că nu a adoptat, la același moment, măsuri de îndepărtare privind șeful unității.

75 Trebuie să se concluzioneze, așadar, că AIPN nu a încălcat în speță nici articolul 22a din statut, nici obligația sa de solicitudine și nici principiul bunei administrări prin faptul că nu a adoptat începând din anul 2013 măsuri de asistență în favoarea reclamanților pentru a remedia situația în forma de care ar fi putut să aibă cunoștință la acel moment.

76 În ceea ce privește afirmația reclamanților potrivit căreia directorul ar fi desfășurat ancheta administrativă internă în cadrul direcției generale de o manieră parțială, fiind inițiată prin discuții cu trei persoane care se bucurau de încrederea șefului unității și care ar fi fost mai maleabile, pentru a le convinge că era vorba despre o mașinațiune a reclamanților, trebuie să se constate că aceasta nu este susținută și nici dovedită și, prin urmare, trebuie considerată ca fiind o speculație.

77 În orice caz, trebuie amintit că entitatea responsabilă cu efectuarea unei anchete administrative, care trebuie să instrumenteze în mod proporțional dosarele care îi sunt atribuite, dispune de o putere largă de apreciere în ceea ce privește efectuarea anchetei și în special în ceea ce privește evaluarea calității și a utilității cooperării anumitor martori (Hotărârea din 29 iunie 2018, HF/Parlamentul, T-218/17, în prezent în recurs, EU:T:2018:393, punctul 97, și Hotărârea din 11 iulie 2013, Tzirani/Comisia, F-46/11, EU:F:2013:115, punctul 124). Or, alegerea persoanelor audiate de director, precum și decizia directorului general de a-i încredința directorului amintit, în luna noiembrie 2013, efectuarea acestei

anchete interne în cadrul direcției generale ar intra sub incidența puterii largi de apreciere a AIPN în domeniu și, cu privire la acest aspect, reclamanții nu au demonstrat că AIPN și-ar fi depășit limitele puterii.

78 În sfârșit, reclamanții nu au făcut nici dovada susținerii lor potrivit căreia directorul nu ar fi „asigurat efectuarea anchetei pe care [AIPN i-o] încredințase” în anul 2013.

79 Având în vedere considerațiile care precedă, concluziile privind despăgubirea trebuie respinse în măsura în care privesc comportamentul AIPN anterior formulării cererii de asistență.

2) Cu privire la măsurile adoptate de AIPN după formularea cererii de asistență

80 În ceea ce privește comportamentul AIPN după formularea cererii de asistență, și anume la 24 ianuarie 2014, trebuie amintit că, atunci când AIPN sau autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă, după caz, este sesizată, potrivit articolului 90 alineatul (1) din statut, cu o cerere de asistență în sensul articolului 24 din statut, această autoritate trebuie, în temeiul obligației de asistență și în cazul în care se află în prezența unui incident incompatibil cu ordinea și cu liniștea serviciului, să intervină cu toată energia necesară și să răspundă cu rapiditatea și cu solicitudinea impuse de împrejurările din speță pentru stabilirea faptelor și pentru adoptarea în cunoștință de cauză a măsurilor adecvate. În acest scop, este suficient ca funcționarul sau agentul care solicită protecția instituției să prezinte un început de dovadă cu privire la realitatea atacurilor la care afirmă că este supus. În prezența unor astfel de elemente, este de competența instituției în cauză să ia măsurile adecvate, în special efectuând o anchetă administrativă, pentru a stabili faptele care au stat la originea plângerii, în colaborare cu autorul acesteia (Hotărârea din 26 ianuarie 1989, Koutchoumoff/Comisia, 224/87, EU:C:1989:38, punctele 15 și 16, și Hotărârea din 25 octombrie 2007, Lo Giudice/Comisia, T-154/05, EU:T:2007:322, punctul 136; a se vedea de asemenea Hotărârea din 24 aprilie 2017, HF/Parlamentul, T-570/16, EU:T:2017:283, punctul 46 și jurisprudența citată), și, în funcție de rezultatele anchetei, să adopte măsurile care se impun, cum ar fi, astfel cum s-a procedat în speță, inițierea unei proceduri disciplinare împotriva persoanei acuzate atunci când administrația constată, la finalul anchetei administrative, existența unei hărțuiri morale.

81 În prezența unor acuzații de hărțuire, obligația de asistență include în special datoria administrației de a examina cu seriozitate, cu rapiditate și cu deplină confidențialitate cererea de asistență în care este invocată hărțuirea și de a-l informa pe reclamant despre soluționarea cererii sale (Hotărârea din 24 aprilie 2017, HF/Parlamentul, T-570/16, EU:T:2017:283, punctul 47, și Hotărârea din 13 iulie 2018, Curto/Parlamentul, T-275/17, EU:T:2018:479, punctul 98).

82 În ceea ce privește măsurile care trebuie adoptate într-o situație care, precum cea din speță, intră în domeniul de aplicare al articolului 24 din statut, administrația dispune, sub controlul instanței Uniunii, de o largă putere de apreciere în alegerea măsurilor și a mijloacelor de punere în aplicare a articolului 24 din statut (a se vedea Hotărârea din 24 aprilie 2017, HF/Parlamentul, T-570/16, EU:T:2017:283, punctul 48 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 13 iulie 2018, Curto/Parlamentul, T-275/17, EU:T:2018:479, punctul 99 și jurisprudența citată), chiar dacă aceasta nu dispune de o putere largă de apreciere în a stabili dacă faptele constituie sau nu hărțuire morală sau sexuală, constatare ce poate interveni numai la finalul unei anchete administrative (Hotărârea din 29 iunie 2018, HF/Parlamentul, T-218/17, în prezent în recurs, EU:T:2018:393, punctul 123, Hotărârea din 13 iulie 2018, SQ/BEI, T-377/17, EU:T:2018:478, punctul 99, și Hotărârea din 13 iulie 2018, Curto/Parlamentul, T-275/17, EU:T:2018:479, punctul 75).

83 În speță, Parlamentul nu contestă că cererea de asistență era însoțită de un început de probă suficient pentru a susține acuzațiile de hărțuire morală și sexuală pe care le conținea.

84 Or, atunci când persoana care solicită asistență prezintă un început de probă suficient în susținerea afirmațiilor sale, pe de o parte, administrația este obligată să deschidă o anchetă administrativă pentru a putea clarifica faptele și pentru a putea adopta ulterior, dacă este cazul, măsurile de asistență corespunzătoare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 octombrie 2015, CH/Parlamentul, F-132/14, EU:F:2015:115, punctul 94), fără a dispune în această privință de o largă putere de apreciere în ceea ce privește posibilitatea de a iniția și de a desfășura ancheta administrativă menționată, și, pe de altă parte, ancheta trebuie efectuată cu cea mai mare rapiditate, pentru a putea restabili, la finalul acesteia, condiții de muncă conforme cu interesul serviciului.

85 Deși în speță AIPN a inițiat, desigur, ancheta administrativă ca răspuns la cererea de asistență, totuși a făcut acest lucru abia la 19 martie 2014 și a informat reclamanții abia în luna aprilie 2014, respectiv la aproape trei luni de la formularea acestei cereri. Trebuie să se constate că, procedând astfel, AIPN a încălcat principiul bunei administrări și articolul 24 din statut, expunând în același timp reclamanții unei incertitudini în ceea ce privește soluționarea cererii lor.

86 Referitor la reuniunea din 29 ianuarie 2014, reclamanții nu au demonstrat, având în vedere, printre altele, puterea largă de apreciere recunoscută AIPN în ceea ce privește organizarea serviciilor sale, în ce mod prezența directorului și a unui consilier juridic repartizat pe lângă directorul general ar fi încălcat o dispoziție statutară aplicabilă. În special, trebuie amintit că, în cererea de asistență, singura persoană acuzată în mod formal și direct era șeful unității. Astfel, în lipsa unor afirmații cu privire la alte persoane și chiar dacă reclamanții au putut considera în mod subiectiv că directorul era solidar cu șeful unității și că nu le-a oferit, în cursul anului 2013, asistența la care aveau dreptul în temeiul articolului 24 din statut, AIPN nu a încălcat nicicum această dispoziție atunci când a prevăzut prezența directorului și a consilierului juridic menționat la reuniunea din 29 ianuarie 2014.

87 În ceea ce privește afirmațiile pe care le-ar fi făcut directorul în cursul acestei reuniuni din 29 ianuarie 2014, trebuie menționat că el era superiorul ierarhic al șefului unității acuzat prin cererea de asistență, că în acest stadiu directorul nu era el însuși acuzat în mod formal și direct prin această cerere de asistență și că lui i s-au adresat în primul rând reclamanții în cursul anului 2013, iar nu AIPN, în persoana directorului general al DG Personal sau a secretarului general, după caz.

88 În aceste condiții, AIPN putea decide să informeze directorul cu privire la existența cererii de asistență, inclusiv pentru a o asista la soluționarea cererii. Astfel, deși este, desigur, preferabil, în principiu, ca, din motive legate de protecția presupusei victime, precum și a integrității profesionale a prezumtivului autor al hărțuirii, într-o primă etapă, AIPN să nu îl informeze pe acesta din urmă și nici alte terțe persoane despre introducerea unei cereri de asistență, acest lucru nu privește persoanele care ocupă poziții ierarhic superioare poziției prezumtivului autor al hărțuirii și a presupusei victime. În această privință, este esențial ca divulgarea existenței cererii de asistență să nu aducă atingere eficacității anchetei (Hotărârea din 29 iunie 2018, HF/Parlamentul, T-218/17, în prezent în recurs, EU:T:2018:393, punctul 165).

89 În ceea ce privește pretinsa ezitare a AIPN de a-l elibera din funcție pe șeful unității, repartizându-l pe un post care nu îi permitea să mai intre în contact cu reclamanții, trebuie să se considere că, având în vedere gravitatea faptelor invocate în speță, în special a acuzațiilor de hărțuire sexuală la locul de muncă a unuia dintre membrii unității, precum și credibilitatea elementelor de probă prezentate de reclamanți, care cuprindeau de altfel, aproape întreaga unitate, AIPN era obligată, în temeiul articolului 24 din statut, să adopte o măsură de îndepărtare completă a șefului unității. Totuși, astfel cum a arătat Parlamentul, la adoptarea unei asemenea măsuri, AIPN rămâne obligată să respecte drepturile persoanei acuzate, în special dreptul la apărare și prezumția de nevinovăție, fiind de la sine înțeles că numai desfășurarea până la final a anchetei administrative poate permite adoptarea unor măsuri de asistență definitive (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 aprilie 2017, HF/Parlamentul, T-570/16, EU:T:2017:283, punctul 57).

90 În speță, deși AIPN l-a repartizat efectiv pe șeful unității pe un alt post și a desemnat un alt șef de unitate pentru conducerea unității, precum și pentru evaluarea reclamanților în cadrul exercițiului de evaluare 2014, trebuie să se constate că, astfel cum recunoaște chiar Parlamentul, în fapt, șeful unității a continuat să aibă un rol rezidual în cadrul lucrărilor unității, în special în ceea ce privește gestionarea concediilor și a formărilor, precum și în cadrul exercițiului de evaluare 2014, cu toate că, în conformitate cu articolul 24 din statut, șeful unității ar fi trebuit să fie îndepărtat complet de administrarea acestei unități pe toată durata anchetei administrative. De asemenea, chiar dacă, până la finalizarea anchetei administrative, șeful unității nu putea face obiectul unei sancțiuni disciplinare sau al oricărei alte măsuri administrative echivalente numai în temeiul afirmațiilor reclamanților, este vădit inadecvat ca șeful unității să fie repartizat, pe durata anchetei administrative și a procedurii disciplinare ulterioare, în funcții [*confidențial*], care implicau posibilitatea acestuia de a se întâlni zilnic cu reclamanții care formau în principal unitatea și, după caz, de a-i intimida sau de a-i amenința.

91 Astfel, încălcarea de către AIPN a obligației, care îi revenea în temeiul articolului 24 din statut, de a-l îndepărta efectiv pe șeful unității de ceilalți membri ai acestei unități a avut ca efect să nu restabilească pe deplin condițiile de muncă ce respectă demnitatea reclamanților în sensul articolului 31 din Carta drepturilor fundamentale.

92 În ceea ce privește comportamentul directorului, perceput de reclamanți ca fiind de partea și în favoarea șefului unității, reiese că, cu excepția lui A, reclamanții nu au intenționat să impute directorului acte ce intră sub incidența articolului 12a din statut și nu au formulat o cerere de asistență pentru ca AIPN să îi protejeze de comportamentele directorului pe care le denunță în prezent în cadrul acestei acțiuni.

93 În ceea ce îl privește pe A, reiese că, pe lângă cererea referitoare la șeful unității, acesta a formulat la AIPN, la 23 ianuarie 2015, o cerere prin care solicita ca directorul să nu mai fie responsabil de evaluarea sa. În această cerere, persoana interesată a considerat că de patru ani suferea un abuz de putere și o hărțuire morală din partea directorului, care au avut consecințe asupra sănătății sale. Această cerere, calificată de AIPN drept cerere de asistență, a fost respinsă printr-o decizie a acesteia adoptată la 16 februarie 2015, pentru motivul că secretarul general desemnase directorul drept evaluator de recurs în cadrul exercițiului de evaluare 2014 pentru întregul personal al unității anterior formulării acestei cereri de asistență.

94 În această privință, trebuie să se constate că A nu a formulat o reclamație împotriva acestei decizii de respingere a cererii sale de asistență referitoare la director și nici o acțiune în temeiul articolului 270 TFUE. Pe de altă parte, nu poate fi reproșat AIPN faptul că nu a adoptat anterior datei de 23 ianuarie 2015, dată la care A a formulat cererea sa de asistență, măsuri cu privire la director, întrucât anterior acestei date aceasta nu cunoștea că directorului i se reproșează faptul că nu se comportă în conformitate cu dispozițiile statutare. Or, comportamentele reproșate directorului în cererea introductivă sunt anterioare cererii din 23 ianuarie 2015 sus-menționate.

95 Prin urmare, pretențiile în despăgubire ale reclamanților referitoare la presupusa omisiune a AIPN de a adopta măsuri de asistență pentru a remedia comportamentul directorului trebuie respinse.

96 În ceea ce privește pretinsele observații negative cuprinse în rapoartele de evaluare ale unora dintre reclamanți întocmite la finalul exercițiului de evaluare 2014 care a fost condus de director, Parlamentul a recunoscut că au fost eliminate comentariile care nu se întemeiau pe elemente materiale verificabile. Acest demers salutar al AIPN de a fi încredințat unui alt director din cadrul aceleiași DG corectarea rapoartelor în discuție confirmă totuși faptul că directorul a putut efectiv să intervină în mod negativ și părtinitor în procesul de evaluare a unora dintre reclamanți, inclusiv prin evocarea cererii de asistență în cursul discuțiilor aferente exercițiului de evaluare 2014 și prin dezvăluirea faptului că îl consultase pe șeful unității cu privire la evaluare.

97 Desigur, prin corectarea rapoartelor de evaluare în discuție, AIPN a putut restabili caracterul obiectiv al exercițiului de evaluare 2014. Totuși, într-un context în care era în curs de soluționare o cerere de asistență, acest element stabilește existența unei nelegalități în desfășurarea exercițiului de evaluare 2014 de natură să justifice obligarea AIPN la repararea prejudiciului moral suferit de reclamanți în această privință.

98 În aceste condiții, în măsura în care reclamanții, printre care se numără A, intenționează să obțină repararea prejudiciului moral cauzat prin „declarațiile defăimătoare, ingerințele și comentariile ofensatoare" ale directorului și prin conduita sa „repetitivă și sistematică", trebuie să se constate că această cerere de despăgubire nu poate fi admisă.

99 Astfel, pe de o parte, presupunând că aceștia intenționează să obțină repararea prejudiciilor cauzate de comportamentele directorului pe care le consideră contrare articolului 12a din statut, ei ar avea obligația, la fel ca în cazul prejudiciului moral pretins a fi fost suferit ca urmare a comportamentului șefului unității, să introducă o acțiune la instanța națională, în cadrul căreia ar putea eventual solicita asistența AIPN în temeiul articolului 24 din statut (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 iulie 2018, Curto/Parlamentul, T-275/17, EU:T:2018:479, punctele 111-113). Pe de altă parte și în orice caz, comportamentele evocate, având în vedere probele prezentate în acest stadiu la Tribunal, exprimă în esență o gestionare stângace a unei situații conflictuale în cadrul unității (a se vedea, în ceea ce privește un caz de gestionare stângace în aceeași direcție administrativă, Hotărârea din 17 septembrie 2014, CQ/Parlamentul, F-12/13, EU:F:2014:214, punctul 128, și Hotărârea din 26 martie 2015, CW/Parlamentul, F-124/13, EU:F:2015:23, punctul 117, care nu a fost anulată cu privire la acest punct prin Hotărârea din 27 octombrie 2016, CW/Parlamentul, T-309/15 P, nepublicată, EU:T:2016:632).

100 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se concluzioneze, pe de o parte, că AIPN, având în vedere obligația de asistență care revine acesteia în temeiul articolului 24 din statut și al articolului 31 din Carta drepturilor fundamentale, nu a adoptat măsuri de natură să îl îndepărteze efectiv pe șeful unității de reclamanți și să asigure o desfășurare imparțială a exercițiului de evaluare 2014 și, pe de altă parte, că această neîndeplinire a obligațiilor justifică angajarea răspunderii Parlamentului.

d) Cu privire la concluziile în despăgubire în ceea ce privește durata procedurilor

101 Referitor la afirmațiile privind caracterul nerezonabil al duratei procedurii de anchetă administrativă, trebuie amintit că, întrucât statutul nu prevede o dispoziție specifică în ceea ce privește termenul în care administrația trebuie să desfășoare o anchetă administrativă, în special în materie de hărțuire morală, AIPN este obligată în acest domeniu să respecte principiul privind o durată rezonabilă. În această privință, instituția, organul, oficiul sau agenția Uniunii în cauză trebuie să se asigure ca în ancheta administrativă fiecare act să fie adoptat într-un termen rezonabil în raport cu termenul anterior (a se vedea Hotărârea din 13 iulie 2018, Curto/Parlamentul, T-275/17, EU:T:2018:479, punctul 101 și jurisprudența citată).

102 Cu privire la acest aspect, caracterul rezonabil sau nerezonabil al duratei unei proceduri administrative trebuie apreciat în funcție de importanța litigiului pentru persoana interesată, de complexitatea cauzei și de comportamentul părților implicate (a se vedea prin analogie Hotărârea din 10 iunie 2016, HI/Comisia, F-133/15, EU:F:2016:127, punctele 109 și 113 și jurisprudența citată). În cazul unor acuzații de hărțuire morală, care este interzisă prin articolul 12a din statut, această apreciere trebuie să aibă loc începând cu momentul în care administrația a luat cunoștință suficient de faptele și de comportamentele susceptibile să constituie încălcări ale obligațiilor statutare ale funcționarului sau funcționarilor ori agenților acuzați (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 aprilie 2019, AV/Comisia, T-303/18 RENV, nepublicată, EU:T:2019:239, punctul 82 și jurisprudența citată).

103 Mai trebuie precizat că administrația nu dispune de o putere largă de apreciere în definirea unui termen rezonabil, cu atât mai puțin în cazurile privind acuzații de hărțuire morală, pentru care, pe de o parte, potrivit jurisprudenței (Hotărârea din 13 iulie 2018, Curto/Parlamentul, T-275/17, EU:T:2018:479, punctele 101 și 102), administrația este obligată să acționeze cu toată celeritatea necesară, în special pentru a finaliza ancheta administrativă, și pentru care, pe de altă parte, legiuitorul Uniunii a omis să prevadă, pentru administrațiile care pun în aplicare statutul, un termen aplicabil procedurilor de soluționare a cererilor de asistență și a informărilor efectuate în temeiul articolului 24 și, respectiv, al articolului 22a din statut coroborate cu articolul 12a din același statut.

104 În speță, trebuie arătat că ancheta administrativă a fost deschisă abia la aproape două luni de la formularea cererii de asistență, deși AIPN nu contesta caracterul real al începutului de probă privind acuzațiile de hărțuire morală și sexuală care figurau în cererea menționată. Apoi, în timp ce audierile persoanelor care au solicitat asistență și a șefului unității au început la 15 aprilie 2014, din răspunsurile Parlamentului la întrebările adresate de Tribunal reiese că anchetatorii desemnați de AIPN au întocmit rapoarte de anchetă abia la 3 martie și la 17 noiembrie 2015, în timp ce la 6 ianuarie 2016 AIPN a sesizat comisia de disciplină cu cazul șefului unității.

105 Astfel, AIPN a avut nevoie de aproape doi ani pentru a soluționa cererea de asistență, ceea ce, într-un caz care afectează o unitate aproape în întregime, constituie o durată nerezonabilă.

106 În această privință, Parlamentul nu se poate apăra prin faptul că ancheta administrativă implica un număr important de persoane, în condițiile în care toate aceste persoane ocupau funcții în aceeași unitate și erau, în acest temei, disponibile (a se vedea *a contrario*, în ceea ce privește audierea unor martori care se aflau în mai multe state membre, ba chiar într-un stat terț, și care justifica o procedură mai lungă, Hotărârea din 10 iunie 2016, HI/Comisia, F-133/15, EU:F:2016:127, punctul 115), cu atât mai mult cu cât acestea așteptau încheierea anchetei administrative. Tot astfel, necesitatea ca AIPN să protejeze dreptul la apărare al persoanei acuzate în cererea de asistență nu poate justifica o asemenea durată, întrucât aceste drepturi sunt enunțate clar atât la articolele 41 și 48 din Carta drepturilor fundamentale, cât și, printre altele, la articolul 86 din statut și în anexa IX la acesta.

107 Astfel cum subliniază reclamanții, încălcarea termenului rezonabil este cu atât mai prejudiciabilă în speță cu cât a expus atât reclamanții, cât și pe șeful unității la o situație nesatisfăcătoare pentru o lungă perioadă. Or, articolul 24 din statut impune AIPN să acționeze cu cea mai mare celeritate în efectuarea anchetei administrative, întrucât, pe de o parte, eventuala recunoaștere de către AIPN la finalizarea anchetei administrative a existenței unei hărțuiri morale este în sine susceptibilă să aibă un efect benefic în procesul terapeutic de recuperare a victimelor și, în plus, poate fi utilizată de acestea în scopul unei eventuale acțiuni în justiție naționale, și, pe de altă parte, desfășurarea unei anchete administrative până la finalizarea sa poate, în caz contrar, să permită infirmarea pretențiilor formulate de pretinsa victimă, permițând astfel repararea daunelor pe care o asemenea acuzație, dacă s-ar dovedi nefondată, le-a putut cauza unei persoane vizate de o procedură de anchetă în calitate de hărțuitor prezumat (Hotărârea din 13 iulie 2018, Curto/Parlamentul, T-275/17, EU:T:2018:479, punctul 59, și Hotărârea din 6 octombrie 2015, CH/Parlamentul, F-132/14, EU:F:2015:115, punctele 95, 123 și 124).

108 Pe de altă parte, trebuie să se considere că AIPN nu și-a îndeplinit obligația, întemeiată pe obligația sa de asistență (Hotărârea din 24 aprilie 2017, HF/Parlamentul, T-570/16, EU:T:2017:283, punctul 47, și Hotărârea din 13 iulie 2018, Curto/Parlamentul, T-275/17, EU:T:2018:479, punctul 98), de a informa în timp util solicitanții cu privire la soluționarea cererii lor de asistență. Astfel, în timp ce șeful unității a fost informat cu privire la deschiderea anchetei administrative la 19 martie 2014, reclamanții au fost informați abia cu aproape o lună mai târziu. În același mod, reclamanții nu par să fi fost informați oficial nici cu privire la data la care a fost inițiată procedura disciplinară împotriva șefului unității, nici cu privire la natura și la gravitatea sancțiunii care i-a fost aplicată acestuia din urmă, deși aceste informații ar fi trebuit să le fie furnizate, întrucât fac parte din soluționarea cererii de asistență.

109 În aceeași ordine de idei, reclamanții nu au primit o copie, eventual în versiunea neconfidențială, a rapoartelor întocmite la încheierea anchetei administrative, în condițiile în care această transmitere era necesară având în vedere principiul bunei administrări și obligația de asistență, care presupun ca AIPN să informeze persoanele interesate cu privire la soluționarea cererii lor de asistență, cu atât mai mult într-un caz, precum cel din speță, în care recunoașterea de către AIPN, în raportul întocmit la încheierea anchetei administrative, a existenței unei hărțuiri morale este în sine susceptibilă să aibă un efect benefic în procesul terapeutic de recuperare a victimelor și, în plus, ar putea fi utilizată în scopul unei eventuale acțiuni în justiție naționale (Hotărârea din 13 iulie 2018, Curto/Parlamentul, T-275/17, EU:T:2018:479, punctul 59, și Hotărârea din 6 octombrie 2015, CH/Parlamentul, F-132/14, EU:F:2015:115, punctele 95, 123 și 124).

110 În aceste condiții, reclamanții nu pot reproșa AIPN faptul că nu a desfășurat cu suficientă celeritate procedura disciplinară inițiată împotriva șefului unității. Astfel, această procedură este reglementată de norme care îi sunt specifice și, printre altele, de termenele strict prevăzute în anexa IX la statut pentru fiecare dintre etapele pe care le cuprinde procedura disciplinară menționată și care, în orice caz, nu par să fi fost încălcate. Astfel, în speță, această procedură, inițiată la 6 ianuarie 2016 cu sesizarea comisiei de disciplină, a durat puțin mai mult de un an până la adoptarea, la 27 februarie 2017, a deciziei finale a AIPN prevăzute la articolul 22 din anexa IX la statut, ceea ce nu pare să constituie o durată nerezonabilă având în vedere complexitatea cazului în discuție.

111 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că AIPN a încălcat, la soluționarea exclusiv a cererii de asistență, atât articolul 24 din statut, cât și principiul privind o durată rezonabilă, ceea ce justifică angajarea răspunderii extracontractuale a Parlamentului față de reclamanți.

2. Cu privire la prejudiciu și la legătura de cauzalitate

112 Având în vedere ansamblul împrejurărilor din speță, Tribunalul consideră că reclamanții au suferit efectiv un prejudiciu moral care rezultă din modul în care AIPN a soluționat cererea lor de asistență, atât din perspectiva articolului 24 din statut, cât și a principiului privind o durată rezonabilă, precum și din modul în care s-a desfășurat, în contextul soluționării cererii de asistență, exercițiul de evaluare 2014.

113 Totuși, în ceea ce privește prejudiciul invocat în legătură cu demisia unuia dintre funcționarii din unitate, care ar fi fost rezultatul exasperării sale legate de durata lungă a procedurii administrative, trebuie să se constate, pe de o parte, că funcționarul menționat nu este reclamant în prezenta cauză și, pe de altă parte, că acesta a făcut, desigur, referire în scrisoarea sa de demisie la motivele invocate în cererea de asistență, însă a indicat apoi că demisiona pentru a accepta un post în statul său membru de origine, ceea ce îi permitea să se alăture soției sale, care avusese o sarcină cu riscuri ce impunea pe viitor prezența sa permanentă alături de ea.

114 În ceea ce privește cuantificarea prejudiciului moral care poate fi solicitat de reclamanți, contrar susținerilor acestora, Tribunalul nu poate face abstracție de faptul, pe care Parlamentul l-a subliniat, că această instituție a acceptat să suporte nu numai cheltuielile de judecată efectuate cu ocazia precedentei acțiuni la Tribunal, care a determinat pronunțarea Ordonanței din 17 iulie 2017, DQ și alții/Parlamentul (T-38/17, nepublicată, EU:T:2017:557), ci și, mai ales, pe de o parte, cheltuielile de reprezentare ale reclamanților în cadrul acțiunii pe care au formulat-o împotriva Parlamentului în fața unei instanțe belgiene și, pe de altă parte, ansamblul prestațiilor consilierului reclamanților în cadrul procedurii de soluționare a cererii de asistență.

115 Astfel, în ceea ce privește cheltuielile de reprezentare la instanța belgiană, acestea nu intrau sub incidența obligației de asistență întemeiate pe articolul 24 din statut, întrucât reclamanții nu s-au îndreptat împotriva șefului unității, ci împotriva Parlamentului. În ceea ce privește cheltuielile referitoare la cererea de asistență, trebuie amintit că, în lipsa obligației de a fi reprezentați prin avocat

în procedura precontencioasă, aceste cheltuieli nu ar fi putut să fie considerate în principiu cheltuieli recuperabile și nici să fie solicitate în prezenta acțiune în despăgubire (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 decembrie 2008, Nardone/Comisia, T-57/99, EU:T:2008:555, punctele 139 și 140).

116 Având în vedere solicitudinea de care a beneficiat demersul financiar *ex gratia* Parlamentului, Tribunalul, luând în considerare toate elementele invocate de reclamanți care pot fi considerate nelegalități imputabile AIPN și care le-au cauzat un prejudiciu moral, apreciază, pe de o parte, că se face o justă apreciere a acestui prejudiciu prin stabilirea sa, *ex æquo et bono*, la o sumă totală de 36 000 de euro repartizabilă între toți reclamanții și, pe de altă parte, că este necesar să se respingă în rest concluziile în despăgubire.

C. Cu privire la concluziile referitoare la obligarea Parlamentului la plata unor dobânzi moratorii și compensatorii

117 Reclamanții mai solicită obligarea Parlamentului „la plata dobânzilor compensatorii și a dobânzilor de întârziere ajunse între timp la scadență”.

118 În lipsa unei observații a Parlamentului referitoare în mod specific la acest capăt de cerere, cererea reclamanților trebuie admisă, stabilindu-se că suma de 36 000 de euro va trebui majorată cu dobânzi la rata de bază a Băncii Centrale Europene (BCE) pentru operațiunile principale de refinanțare, majorată cu trei puncte și jumătate procentuale, și, în lipsa unei indicații precise a datei de la care ar trebui să curgă aceste dobânzi, trebuie reținută în această privință data formulării cererii de despăgubire.

IV. Cu privire la cheltuielile de judecată

119 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Pe de altă parte, articolul 134 alineatul (3) din același regulament prevede că, în cazul în care părțile cad fiecare în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere, fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată, cu excepția situației în care, având în vedere împrejurările cauzei, Tribunalul consideră că este justificat ca, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, o parte să suporte o fracțiune din cheltuielile de judecată efectuate de cealaltă parte.

120 În speță, reclamanții și Parlamentul au căzut fiecare în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere. Totuși, având în vedere împrejurările cauzei, pare justificat ca Parlamentul să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, jumătate din cheltuielile de judecată efectuate de reclamanți, subliniindu-se că, în ceea ce privește plata acestor cheltuieli de judecată, Parlamentul va putea să țină seama de faptul că munca consilierului în scopul formulării prezentei acțiuni a fost facilitată considerabil de cea suportată deja financiar de această instituție care a fost necesară în procedura de soluționare a cererii de asistență, precum și în formularea acțiunilor în cauzele F-49/14 și T-38/17.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera întâi)

declară și hotărăște:

1) **Obligă Parlamentul European la plata către DQ și către ceilalți reclamanți, ale căror nume figurează în anexă, a sumei globale de 36 000 de euro, care trebuie repartizată între aceștia, pentru prejudiciul moral pe care l-au suferit, majorată cu dobânzi începând de la data de**

13 decembrie 2017, la rata stabilită de Banca Centrală Europeană (BCE) pentru operațiunile principale de refinanțare, majorată cu trei puncte și jumătate procentuale, până la data plății de către Parlament a sumei de 36 000 de euro.

2) **Respinge în rest acțiunea.**

3) **Parlamentul suportă propriile cheltuieli de judecată și jumătate din cheltuielile de judecată efectuate de DQ și de ceilalți reclamanți, ale căror nume figurează în anexă.**

4) **DQ și ceilalți reclamanți, ale căror nume figurează în anexă, suportă jumătate din propriile cheltuieli de judecată.**

Valančius Nihoul Svenningsen

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 3 octombrie 2019.

Semnături